

С Ъ О Б Щ Е Н И Е

Относно: Становище от извършен оглед на хидротехнически съоръжения, находящи се в района на морски плаж „Болата“, землище на с.Българево, Община Каварна и позиция относно необосновано агресивното отношение, изразено в писма на Сдружение „За туризма на „Калиакра“ изх. № 03032025-1/03.03.2025 г., № 03032025-2/03.03.2025 г., № 03032025-2/03.03.2025 срещу становище на „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна с изх. № ППР-112/27.02.2025 г.

В изпълнение на Заповед № РкД-22-3/06.02.2025 г. на областния управител на област Добрич на 21.02.2025 г. е проведена комисия и е извършен оглед на хидротехническите съоръжения, находящи се в района на морски плаж „Болата“. В комисията участваха представители от Областна администрация Бургас, община Каварна, Регионалната инспекция по околната среда и водите – Варна, Басейнова дирекция „Черноморски район“ и „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна.

При извършените огледи е установено тежко техническо състояние на съоръженията, отразено в становището на „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД - Варна (потвърдено и в становищата на Басейнова дирекция „Черноморски район“, община Каварна и Регионалната инспекция по околната среда и водите – Варна) и са дадени препоръки за обезопасяване и обследване на съоръженията.

По отношение на необосновано агресивното отношение, нападки и обиди срещу експерти от „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна, изразено в писма на Сдружение „За туризма на „Калиакра“ изх. № 03032025-1/03.03.2025 г., № 03032025-2 от 03.03.2025 г., № 03032025-2/03.03.2025 г. срещу становище на „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна с изх. № ППР-112/27.02.2025 г., изразявам средната позиция:

„ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна е търговско дружество със сто процента държавно участие, което не обслужва ничии интереси, освен на държавата.

В рамките на сключен договор с Министерство на регионалното развитие и благоустройство (МРРБ) геозащитното дружество е извършило визуален оглед на място и е предоставило становище (изх. № ППР-112/27.02.2025 г.), като е спазило стриктно изискванията на договора и техническата спецификация към него.

Твърденията за „подмяна на научни факти в становището на „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД - Варна за буните при залива „Болата“ са несъстоятелни и неверни, предвид че становището се обосновава единствено на визуален оглед и на научна литература (Генералната схема за брегозащита на Българското Черноморско крайбрежие, Регистър на свлачищата на територията на Република България) и същото не представлява обследване, експертиза, математическо моделиране или паспортизация на съоръженията, което по принцип е въпрос на отделно възлагане и е извън обхвата на договора, сключен между МРРБ и „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна за консултантски дейности в областта на геозащитната дейност. Необходимостта от посочените по-горе видове дейности са дадени като препоръки в становището на „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна с изх. № ППР-112/27.02.2025 г. с оглед установяване на функциите и предназначението към настоящия момент на съоръженията.

Неколкократно в становищата на компетентните институции е посочено, че двете съоръжения са изградени през миналия век за нуждите на военен обект съществувал до 1991 г. За тяхното предназначение има само догадки и предположения.

В „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна няма никаква информация, нито строителна документация за изграждането на съоръженията и тяхното предназначение.

„ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна не извършва мониторинг и не следи състоянието на територията, не измерва КИС, тъй като в района няма регистрирани свлачищни и абразионни процеси.

На „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна не е възлагано и дружеството няма участие в инвестиционния процес, свързан с изграждане и експлоатация на съоръженията до настоящия момент – нито като проучвател, нито като проектант, нито като консултант, нито като инвеститорски контрол и т.н. Посочените в писмата на сдружение „За туризма на Калиакра“ специалисти не са били проектанти на съоръженията, те са проектанти в „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна. Изводите в становището на „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна са на база само на извършен визуален оглед и в съответствие с посочени изводи и препоръки в следните документи:

- Генерална схема за брегозащита на Българското черноморско крайбрежие” – 1988 г. – направен е извод, че *„за целия участък от КК „Русалка” до нос „Калиакра” не се налага изграждане на противоабразионна защита.....предлага се изграждане на бухтообразни форми с изкуствени плажове и пристани за малки плавателни съдове....”*;

- Регистър на свлачищата на територията на Република България – няма регистрирани древни и съвременни свлачища в района на плаж „Болата”;

Ако се предположи, че съоръженията са построени през 70-те години на ХХ-ти век, то тяхната експлоатационна годност е към своя край.

Двете външни съоръжения вероятно първоначално са изпълнявали ролята на оградни съоръжения „вълноломи” или „молове” за защита от въздействието на вълнението в заливчето, с други думи са изградени като „морски хидротехнически съоръжения”. От вътрешната страна съоръженията са с вертикална стена, което някога е позволявало приставане на неголеми плавателни съдове, като освен това северната част на заливчето има изградено и допълнително кейово съоръжение или хелинг. Короната на същите е изградена със стоманобетонова плоча с широчина около 5.0 м., като откъм морската страна е изграден вълнобой с цел намаляване на преливаемостта им. Този тип строителство е характерно до 1990 г. за обекти със специално предназначение. Вероятно това обяснява и липсата на каквато и да е документация, предвид секретността на предназначението на съоръженията.

След промените през 1989 г., очевидно тези съоръжения вече не са били нужни както са замислени по първоначално предвидената функция и остават единствено да предпазват образувалия се през годините от създаването им плаж.

Следва да се възложи обследване на техническото им състояние, да се изготви технически паспорт, да се изясни собствеността им и да се изготви проект за тяхното възстановяване съгласно тяхното ново предназначение.

В заключение, бих искал да посоча, че повдигнатият от „Сдружение „За туризма на Калиакра” въпрос е единствено терминологичен, тъй като едни и същи

съоръжения по време на своя експлоатационен период могат да сменят своето предназначение, особено ако първоначално то не е строго установено.

Всяко изградено съоръжение (в т.ч. всяко хидротехническо/брегозащитно/брегоукрепително/укрепително) се построява въз основа на одобрени строителни книжа, извършени проучвания, обследване, математическо моделиране на процесите в бреговата зона, уточнено предназначение, паспортизация, акт за въвеждане в експлоатация и т.н. Поради липсата на каквато и да било информация и документация за съоръженията и тяхното предназначение, те са наречени с общото наименование „морски хидротехнически съоръжения“. Фактът, че през годините от тяхното изграждане до настоящия момент между тях се е натрупал пясък - плаж „Болата“, видно и при сравнение на информация в Google earth) и те към настоящия момент имат друга функция и предназначение, не се отрича в нито едно от становищата на „ГЕОЗАЩИТА“ - ЕООД – Варна (от 2020 г. и от 2025 г.).

УПРАВИТЕЛ: .....

Кр. Николов
/инж. Кр. Николов/

